Ч. 52 (14.300). Львів, субота 7. березня 1936. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції 229-41. Друкарні: 229-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

86-ті роковини життя Т. Ґ. Масарика.

Сьогодні кінчить духовий провідник чеського народу Тома Ґ. Масарик — 86 літ. Поважний вік казав йому передати керму держави в молодші руки, але постать його не перестала панувати над духовим життям сучасної Чехословаччини, з якої зумів він зробити модерну державу, сильну та самостійну.

Чехословаччина стала у важких роках для нашого народу, що знову втратив свою державність, одним з найпевніших островів, де находили захист наші численні еміґранти. Не можна забути, що саме Т. Ґ. Масарик своїм впливом та авторитетом причинився до того, що у Празі могли повстати поважні осередки нашої культурної та наукової праці, такі, яких не мали ми в ніякому іншому европейському місті. Прага була єдиним містом, де з університетських катедр наша молодь могла слухати викладів у такому дусі, який оживляв наших земляків — незвязаному ніякою цензурою, ніякими обмеженнями.

Т. Ґ. Масарик більше, ніж інші державні мужі чужих країн знав історію України та етапи визвольної боротьби українського народу. Те обєктивне знання характеру української проблеми, як проблеми багатоміліонового народу, що серед мук змагав до реалізації своїх природних прав, — було головною причиною первісного прихильного підходу чехословацьких властей однаково до української політичної еміґрації, як і до процесу українського національного відродження на Закарпатті.

З надзвичайним жалем і прикрістю мусимо ствердити, що ще за життя Т. Ґ. Масарика починає у Чехословаччині перемагати протиукраїнська течія, яка доводить до того, що навіть національний термін „український" не може дістати в ЧСР права громадянства! Невже чеський нарід і його політичні керманичі такі короткозорі, що не бачать лих, які грозять їх батьківщині тоді, коли вони відрікаються від священних засад толеранції і свободолюбности, що їх проповідував Т. Ґ. Масарик?!

Мотиви присуду варшавського процесу в руках оборонців.

В пятницю 5. ц. м. доручено оборонцям засуджених у недавньому варшавському процесі за вбивство мін. Перацького присуд уряз із мотивами. Є це книга, що має 328 сторін машинового письма.

Присуд у бережанському процесі.

Як нашим читачам відомо, перед судом присяглих у Бережанах відбувалася розправа проти 12 селян за приналежність до ОУН. По шістьох днях розправи трибунал відложив її 23. лютого ц. р. аж до понеділка 2. березня ц. р. В понеділок розправа почалася в год. 10-ій передполуднем. По промові прок. А. Вежбіцького промовляли оборонці: д-р **Володимир Бемко** і д-р **Михайло Західний**. Після довшої наради провідник суддів присяглих відчитав такий вердикт: Присяглі судді потвердили питання зі статті 97. § 1. к. з. щодо підсудних: **Василишина, Слободи, Николина, Лалака, Чорного, Сидора і Левицького**, а питання зі ст. 155. § 2. к. з. щодо підсудних: **Євчина, Гамдзія, Гарасевича і Зазулі.** Заперечили 10 голосами питання зі ст. 97. § 1. к. з. щодо підс. **Марії Ґембайло.** Окремі питання зі ст. 18. к. з. щодо підсудних **Николина й Гарасевича** присяглі судді теж потвердили.

ПРИСУД.

Предсідник трибуналу оголосив 3. березня ц. р. такий присуд:

1) **Миколу Василишина** засудив трибунал **на шість років вязниці;** 2) **Теодора Слободу — на пять років; 3) Гриня Николина — на три роки; 4) Дмитра Лалака — на чотири роки; 5) Михайла Чорного — на пять років; 6) Івана Сидора — на чотири роки; 7) Михайла Левицького — на шість років тюрми — всіх зі ст. 97. §. 1. к. з. і на** втрату громадянських прав на 5 років, зменшуючи Василишинові і Левицькому на основі амнестії кару на одну третину, себто до 4 років, а іншим на половину та враховуючи їм слідчий арешт від червня м. р.; **8) Михайла Євчина — на два роки; 9) Степана Гамдзія — на два роки і три місяці; 10) Осипа Гарасевича — на два роки і три місяці, і 11) Федька Зазулю — на два роки, — усіх зі ст. 155. § 2. к. з.,** зменшуючи Гамдзієві та Гарасевичеві на основі амнестії кару до половини, та даруючи кару Євчинові й Зазулі і враховуючи всім слідчий арешт від червня м. р.; **12) Марію Ґембайло** — трибунал увільнив від вини і кари.

Усіх засуджених звільнив трибунал від коштів і судових оплат.

Марія Ґембайло, Федько Зазуля та Михайло Євчин вийшли з бережанської вязниці, де сиділи 9 місяців у слідчім арешті.

Американське радіо на послугах комуністів.

ВАШИНГТОН, 6. 3. ПАТ. Одно з найбільших радіофонічних товариств, „Колюмбія Бродкастінґ Кампені", віддало свій апарат до розпорядження комуністичної партії. **Користаючи з того, секретар американської комуністичної партії виголосив крізь радіо промову. Він атакував републиканську та демократичну партію й уряди Німеччини, Японії та Італії, дальше заявив, що безробіття можна зліквідувати лише приймаючи совітські методи.** Ця подія викликала **велике обурення;** жіночий союз рішив бойкот фірм, що продають вироби „Колюмбія Бродкастінґ Кампені".

АРЕШТУВАЛИ ПРОВІДНИКА АМЕРИКАНСЬКИХ КОМУНІСТІВ.

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 6. 3. ПАТ. Вчора рано політична поліція арештувала головного провідника американських комуністів Моіса Карвальоса Престеса. Комуніст, що його видав, відібрав собі життя у поліційному уряді.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

Метушня у Женеві

наслідком італійських перемог.

Женева, 4. березня 1936.

У попередній кореспонденції мав я нагоду зазначити, що перемоги італійців в Абисинії не були ще вирішні, але мали вже поважний вплив на розвиток політичних відносин і в самій Европі. Останніж перемоги італійського війська вважає поважна частина европейської преси, та зокрема німецька преса дуже добре поінформована про хід африканської війни, вирішними для мілітарного становища Абисинії. А поразки абисинських збройних сил є очевидно вирішними і для майбутнього політичного становища тієї країни. Однак наслідки африканської війни не обмежуються до Африки та Европи, — вони матимуть світове значення.

Сучасні збори Ліґи Націй присвячені абисинським справам не позбавлені деякого трагікомічного елементу. Засоби, якими розпоряджає женевська установа, справді надто незначні в порівнанні зі силами заангажованими в африканській конфлікті та з суперечностями між великими державами, що їх викликав та загострив той конфлікт. Ціла Ліґа Націй робить враження найбільшого замішання та безпомічности. Єдина зброя, що стояла до розпорядження Ліґи Націй, показується тепер так само перестарілою, як і озброєння відважних абисинських вояків. Перше 2-охгодинне засідання „санкційного" „комітету вісімнацяти" не дало ніякого конкретного висліду. Ініціятива міністра Ідена була досить умовна, він пропонує припинити довіз засобів льокомоції, якщо на це згодяться держави, виробники тих засобів. Щоб виграти час, п. Фланден запропонував передати справу на обговорення „комітету тринацяти", а в дійсности справа перейшла на позакулісові розмови представників великих держав. В колах журналістів, від яких важко щось заховати в тайні, твердять, що ці таємні наради присвячено у значно більшій мірі поважним справам світової політики, ніж справі самой

Не можна не признати, що московський дипльоматичний і фінансовий апарат, якщо річ іде про Париж, працював дуже добре. Колиб міністри Ляваль і Гор були ще на своїх місцях, небулоб поважної частини трудношів у полагодженні англьо-італійського конфлікту, які тепер виглядають дуже великими. Всі перешкоди, які стоять на дорозі до поправи англьо-італійських відносин, від частинних санкцій до протиталійського порозуміння середземних держав включно, ще істнують, не маючи зрештою ніякого реального впливу на розвиток італійських операцій в Абісинії. До тогож боротьба „комунізму проти фашизму", яку Москва долучила до всіх протиіталійських заходів, зробила їх дуже непопулярними не лише в поважній частині европейських держав, але й серед національних кол самої Франції та Англії.

Дипльоматичні успіхи пана Літвінова у Льондоні та доброзичливий підхід офіціяльних англійських кол до франко-московського пакту компромітуватимуть Великобританію можливо після останніх італійських перемог в Абісинії значно більше, ніж це в Льондоні могли припускати. Англьо-египетські переговори в Каїро заповідаються для англійців дуже прикро. Жадання египетських націоналістів сильної партії Вафд, заступленої на нарадах Нагас Пашою, без порівнання більші від того, що англійський уряд готовий дати Египтові. Погодити національну суверенність Египту з присутністю англійських залог в країні є річю зовсім нелегкою, можливою лише при наявності союзницької спільноти воєнних завдань обох контрагентів. Перетворити Египет в англійську домінію не є так легко, як це можна було зробити з Канадою, Австралією чи Південною Африкою, країнами з великою перевагою національно-англійського населення. Арабське населення Египту є частиною великої національної арабської і релігійної магометанської спільноти. Збройний конфлікт між Англією та Египтом мав би найфатальніші наслідки для цілої Британської Імперії, в першу чергу для магометанських частин Індії.

Сучасні перемоги італійців в Абісинії можуть звичайно викликати в Египті острах перед італійською експансією, що витворює загрозу для озера Тана та Блакітного Нілю, але египетські націоналісти можуть з другого боку й шахувати своїх англійських співрозмовців у Каїро можливістю порозуміння з Італією проти Англії. Не можна також забувати того, що незалежні магометанські держави Туреччина, Персія та Афганістан провадять дуже зручну політику, лявіруючи між Англією та Москвою і можуть дати деякий приклад і для Египту. Дотеперішні англьо-египетські відносини дозволяють, розуміється, гадати, що сучасні переговори в Каїро дадуть позитивні результати, але не є цілком виключена евентуальність таких подій в Египті, які радше влекшать порозуміння між Льондоном та Римом, ніж між Льондоном та Каїро.

З московського боку робиться у всякому разі все можливе, щоб не допустити до англійсько-італійського чи німецько-французького зближення. Італійські часописи „Попольо ді Рома" та „Стампа" повідомляють з Парижа, що московські агенти видають величезні суми на підкуп французької преси, щоб затерти враження заяви Гітлера, зробленої представникові „Парі Міді". Читаємо також звістку одного паризького тижневика, що радикальна партія має діставати з Москви по мільйоні франків впродовж найближчих десяти місяців. Отже поважна частина майбутньої французької позички для Москви — лишиться у самій Франції, як засіб деморалізації французів.

Щодо сучасної сесії Ліги Націй, то „Попольо д'Італія" пише: „Санкціонізм підкопав европейську солідарність, загострення санкцій зруйнує її. Женева стоїть на роздоріжжі. В Італії чекають, що Ліга Націй буде свідома своєї відповідальности". Те, що італійці говорять до Ліги Націй, спрямоване під адресою Англії та Франції. Порозуміння між Англією та Італією цілком добре можливе, але кошти його наслідком абісинської війни, сильно зросли. І можна думати, що найбільше Москва, яка дбала найбільше про санкції, боїться, що прийдеться саме їй ті кошти платити. Чи частина коштів ведення абісин. війни впаде і на Францію, це буде залежати очевидно від того, як Франція буде розуміти франко-московський пакт, що його можна розуміти дуже ріжно.

М. Данько.

НАШЕ СЕЛО ЗБЛИЗЬКА.

II. За піднесення його життевої стопи.

В попередній статті на цю тему („Діло" з і. ц. м.) начеркнув я коротко вигляд нашого села в сірі будні. Сьогодні хочу подумати над причинами, що на мою думку довели до такого невідрадного стану нашого села.

Гадаю, що найважнішою причиною цієї бідноти, яка панує по наших селах, є своєрідне лінивство та заскорузлий консерватизм нашого селянина. Те старе „хай буде, як бувало". Хоч не можна говорити, щоб наш селянин не працював. Він працює може й за багато, бо нераз аж піт йому очі заливає, але та праця не є плянова, доцільна. Працює, щоб „у хаті не сидіти", або тому, що так „батьки робили". Оцю байдужність, брак застанови над доцільністю і популярністю своеї праці, брак ініціятиви, я називаю нашим своєрідним лінивством, якого за всяку ціну треба позбутися. Наш селянин привик уже до того й так з тим іжився, що вважає це за конечне зло. На його думку так мусить бути і він затратив почуття чогось кращого, гарнішого і тому навіть не думає протиставитись цій біді, яка налягла на його хату.

І цьому треба зарадити. Провідники нашого села, тобто проводи культурно-освітніх товариств, кооператив, священники та свідоміші громадяни, повинні це мати перед очима і при кожній нагоді впливати на своїх співгромадян, щоб і наш український селянин цілою своєю масою зажив повним культурним життям сучасної людини.

Того, що доми наших селян невлаштовані якслід, не можна виправдати ні браком гроша, ні ніяким іншим викрутом. Можна це пояснити лише недбальством. Бо коли когось стати на вибудування хати, то ще й може стати і на вставлення якоїнебудь підлоги, великих вікон та приличної печі, а хата прибере зовсім інший вид. По селах принявся звичай, що будуючи хату, будують великі, нікому непридатні сіни, де дуже часто тримають дріб. Це треба занехати, а сіни перемінити на кухню, де варитимуть страву. Тоді і в хаті буде привітніше, не буде пари та інших кухонних „запахів", буде охайніше, бо відома річ, що в хаті, де сплять, варять і відпочивають, годі вдержати сякий-такий лад. А вже зовсім треба вибити з голови те, шоб зимою приводити до хати новонароджені телятка, бо на те є стайня, яку треба теж упорядкувати так, щоб у часі морозів не треба було зачиняювати хати на стайню. Перед хатою обовязково треба розвести квітник та бодай малий садок, а господарські будинки треба ставити по змозі за хатою, що теж у значній мірі причиниться до піднесення здоровности села.

Є загально відома теза, що культуру народу мірять зужиттям мила й паперу. В нас, на жаль, мила й паперу вживають дуже мало — в порівнанні з чужими европейськими народами, бо мила вживають здебільша тільки до прання і то дуже мало, а паперу ще менше. Мало читають часописів, ще менше книжок, мовляв, „газета ні книжка мені їсти не дасть", або оправдуються браком гроша тоді, коли на тютюн, на гучні весілля чи хрестини з горівкою гроші все найдуться... Знаю випадки, де цілу весну нема хліба в хаті, але „махорка" мусить бути. Нема 5—10 зол. річно на газету, але в той час усе найдуться 50—100 зол. річно на тютюн. Це все треба селянинові постійно витикати, головно перевиховувати в тому напрямі молодь. Я вірю, що можна буде дійти до позитивних вислідів.

За всяку ціну треба викорінити звичай спати в одязі, в якому працюють цілий день, бо через те є в хаті повно блох та інших насікомих, що „магазинуються" в „ліжку", де замісць порядного сінника є звичайно трохи стертої соломи та трохи старих шмат. Застерігаюся, що не узагальнюю того, бо маємо вже села, де все те є рідкістю, але в більшій частині наше село ще зберігає ці „патріярхальні порядки" і далі покутує, через своє недбальство, в бруді та в нехлюйстві.

Подібна справа і з поживою. Є біда на селі, часами дуже велика, це правда; перш за все брак гроша; але їсти є що, тільки... не вміють зварити. Мають муку, бульбу, ріжні крупи, молоко, яйця і т. п. Але щож, господиня не вміє навіть доброго борщу зварити, бо батьки, замісць чогось доню навчити, дивляться тільки, щоб якнайскорше видати її заміж. А потім наслідок: у хаті бруд, нехлюйство, а часто-густо „чорна біда" і сварки. На те треба конче звернути більше уваги. Спеціяльні курси кухарства і домашнього господарства взагалі — це найважніша й найперша праця, якою повинні занятися наші культурно-освітні товариства. Селові треба дати фахове знання, треба йому вказати, як воно має в хаті господарити й жити. Треба теж конче звернути увагу, щоб бодай члени наших культурно-освітніх товариств, ця свідоміша частина народу, жили по людськи та виховали здорове молоде покоління, яке є основою нації.

Впраді не легке це завдання і багато перешкод матимуть ті, що займуться перевихованням нашого села. Не всюди знайдуть вони зрозуміння, але вірю, що молодь піде тій справі назустріч, тільки треба їй вказати напрям і ріжницю між технічно-культурним і здоровим життям і тим, з яким вони зживаються.

Українське село, що має загально приняту (в літературі) назву культурного села, мусить ним дійсно в найкоротшому часі стати, щоб можна було повторити за Шевченком, що українське „село неначе писанка".

Андрій Качор.

ЖИДИ І МИ.

З приводу внеску про заборону ритуального убою.

ВОНИ.

Посолка Я. Присторова зголосила проект заборони ритуального убою звірят. Соймова адміністраційна комісія, що має розглядати цей проект, запросила на засідання як знавця кс. Тжецяка. Це викликало бурю протестів серед жидівства. Жидівство устами своїх покликаних чинників заявляє: „Стверджуємо з усією рішучістю, що одиноко жидівське духовенство покликане до вирішування справ нашого віроісповідання, а допущення інтеренції духовної особи іншого віроісповідання будемо вважати за тяжку зневагу нашої релігії". Свій протест жиди зложили у премієра уряду, у міністра освіти, міністра внутрішніх справ, маршала сойму і предсідника соймової адміністраційної комісії.

МИ

І мимохіть пригадалась мені болюча дійсність з життя Православної Церкви — підготовчі праці до Собору веде не Передсоборне Зібрання з представників усіх елементів Православної Церкви, що його створив спеціяльний декрет Президента держави, лише — комісія церковних та урядових достойників, дарма, що ті останні — іншого віроісповідання і національности. Що більше, ці чужі нам релігійною приналежністю чиннники рішають не тільки в справах правного і матеріяльного положення Церкви в державі, але й рішуче у всіх питаннях церковного життя, у тому і чисто канонічних. Навіть тими останніми найбільше і переважно вони й займались. І це все вважається зовсім нормальною річчю. Вільно ще було так твердити, скажім, польським громадським та урядовим чинникам. Але ніхто ніколи не зможе зрозуміти, як сміла піти на це ерархія Православної Церкви та ще й „суа спонте".

Порівняйте ті дві річи і правдоподібно зрозумієте, чому це в Св. Письмі жиди — вибраний нарід, або — кажучи по світськи — нарід обдарований спеціяльним релігійним генієм.

Х.

Військо проти кабінету Гіроти.

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Несподіване іменування мін. Гіроти премієром приняли у краю з почуттям полекші. Сподіються, що він виведе Японію з теперішньої ізоляції. У кабінеті Гіроти згордом приватної печати мав би стати дотеперішній міністер цісарського двора Юас; на його місце прийде амбасадор з Льондону Матсудайра; теку закордонних справ обійме амбасадор з Риму Шігеру Йошіда, фінансів — президент потенцього банку Еічі Бабана, війни — ген. гр. Теравчі, маринарки — адм. Нагано, внутрішніх справ — Такуічі Кавесакі, справедливости — Наоші Осіра.

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Як стверджує Авас, зусилля Гіроти над організацією нового кабінету станули на мертвій точці, тому що військова влада відмовила йому своєї співпраці. Домеі пояснює, що головною трудністю для Гіроти було становище ген. Теравчі, який не хотів увійти до кабінету, тому що армія противна складові кабінету, де за багато партійних політиків та людей з надто поміркованими поглядами.

БЕРЛІН, 6. 3. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро подає з Токіо, що ген. Теравчі годився увійти до уряду лише під такими умовинами: 1) збільшення оборонних сил, 2) рішуча закордонна політика, 3) поправа життєвих умовин широких мас.

НЕЛЕГКЕ ЗАВДАННЯ.

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Домеі висловлює надію, що, не зважаючи на всі труднощі, Гірота створить новий уряд завтра, а може ще й нині пополудні. Переговори ускладнюють лише розбіжности у поглядах щодо скількости представників поодиноких партій. Первісно партія Мінсеіто (ліберальна) мала дістати 3 теки, Сейюкай (консервативна) — 2, Шова (націоналістично-військова) — 1.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жалуймо датків на скріплення освітних змагань.

ПРОГРАМА ГІРОТИ.

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Гірота заявив представникам преси, що у закордонній політиці змагає до миру та співпраці, а у внутрішній — до поєднання шляхом господарсько-суспільних реформ, а не радикальних потягнень. Дисципліну в армії приверне суворими рішеннями.

ВІДПОВІДАЛЬНІ ЗА РЕВОЛЬТУ

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Міністер приняв димісію генералів Гаяші та Мазакі, яких уважають морально відповідальними за події з 26. лютого. На цьому самому тлі перенесли у стан спочинку генералів Таракі, Мінамі та Абе.

ЯПОНСЬКІ ЗАПЕВНЕННЯ ДЛЯ СССР.

МОСКВА, 6. 3. ПАТ. Як подає Тасс, японський амбасадор Ота відвідав Літвінова та запевнив його, що недавня революція не матиме ніякого впливу на зовнішню політику Японії, гимсамим на її відношення до СССР. Ота заявив Літвінову, що його уряд змагає до консолідації японсько-совітських взаємин, тому бажав би якнайскорше поладнати всі спірні справи. Літвінов висловив вдоволення та підмітив вагу ліквідації конфліктів на манджурському кордоні для загального замирення.

НОВЕ САМОГУБСТВО.

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Один з учасників революції сотник Коно, що був ранений підчас нападу на резиденцію гр. Макіна, відібрав собі життя.

Червона ставіскіяда на Україні.

(РО) Орган всесоюзної центральної ради професійних спілок містить телефонограму з Києва про замкнення надзвичайного пленум ради професійних спілок України. Підчас нарад секретар Ц.К-ту К.П.(б.)У. Попов гостро затакував надужиття провідників українських профспілок, що були причиною скликання ради. Виявилося, що за останні 4 роки **провідники профспілок не робили білянсів, розкидали та дефравдували чималі суми, призначені на поміч робітникам, продавали карти на подорож та на побут у живцях**, удержували „клясових ворогів“: б. генералів та капіталістів. Більшість організаторів профспілок за решіткою і небавом стане перед судом; **з давньої союзної ради лишилося на своїх становищах лише... 2 особи.**

З організаційного руху.

Велика політична нарада в Любачеві.

Понад 600 осіб, представників усіх сіл любачівського повіту, відбуло в понеділок 2. ц. м. в домі Філії Т-ва „Просвіта“ в Любачеві велику політичну нараду. Енергійно і вміло проводив нарадою предсідник інж. **Василь Михальчишин**; заступником предсідника вибрано **Григорія Лебедовича**, ем. дир. школи в Горайці, секретарював **М. Савчин**.

Реферат виголосив посол д-р **Роман Перфецький**, що докладно обговорив сучасне політичне положення українського народу та працю й осяги Української Парляментарної Репрезентації на терені сойму і в краю.

Реферат приняли присутні рясними оплесками. Після реферату виявилась довга і річева дискусія, в часі якої присутні зверталися нерідко до референта з ріжними запитами на всякі актуальні теми, на що посол д-р Перфецький давав вичерпуючі відповіді і вияснення. Обговорювано між іншим теж діймаючу потребу помогти селам Любачівщини, яким з причини страшного градобиття, що в мин. році таки цілковито знищило їхній збір, а навіть побило й порозбивало дахи, на випадок неодержання безпроволочної помочі грозить великий голод і злучені з ним наслідки. Ця справа є для Любачівщини під цю пору найбільш актуальна і посол д-р Перфецький зобовязався поробити всі заходи, щоб загроженим селам прийти з допомогою. В дискусії забирали між ін. голос: о. Пизюр Андрій з Башні Долішньої, о. Михайло Гриняк з Любачева, п. Григорій Лебедович, Петро Сташко, господар у Гірчу, Микола Назаревич, господар в Олешичах Старих, Микола Саноцький, купець із Чесанова, Володимир Приндяк із Любачева.

Після замкнення дискусії присутні одноголосно ухвалили резолюцію, якою вповні одобрюють дотеперішню діяльність Української Парляментарної Репрезентації взагалі та посла д-ра Романа Перфецького зокрема.

Опісля присутні вибрали головою Повітового Нар. Комітету м-ра **Теодора Кульчицького**, адвоката в Любачеві і 14 членів тогож Комітету, а саме: о. Пизюра Андрія, пароха в Башні Долішній, о. Колтонюка, пароха в Жукові, інж. Василя Михальчишина з Любачева, д-ра Дякунчака Юрія, адвоката в Любачеві, д-ра Григорія

А. ЧЕХОВ. 4)

ЛЮДИНА В ФУТЕРАЛІ.

(Докінчення.)

Другого дня він увесь час нервово потирав руки, діставав судороги, видно було по нім, що з ним недобре. Навіть науку покинув, уперше в його житті таке сталося. І не обідав. А під вечір вдягнувся тепліше, хоч надворі було зовсім літо, і поплівся до Коваленків. Варки не було дома, застав тільки брата.

— Сідайте, прошу — сказав Коваленко холодно і нахмурив брови. Він був заспаний, бо відпочивав після обіду і дуже був кепсько настроєний.

Білик посидів мовчки з десять хвилин і почав:

— Я прийшов до вас, щоби облекшити душу, бо мені дуже, дуже важко на душі. Якийсь пашквілянт позволив собі намалювати в смішний спосіб мене і ще одну особу, нам обом близьку. Вважаю своїм обовязком впевнити вас, що я тут ніпричім. Я не дав ніякої причини до такого глуму, навпаки, я все поводився як зовсім порядна людина.

Коваленко сидів надувшись і мовчав. Білик почекав дещо і далі говорив тихим, сумним голосом: Іще щось маю вам сказати. Я давно служу, ви ж починаєте тільки службу... Отож мій обовязок, як старшого товариша, остерегти вас. Ви їздите на ровері, а ця забава, даруйте, цілком таки негодяща для виховника молоді.

— Чому ж? — спитав Коваленко басом.

— Хібаж тут ще треба щось додавати, Михайле Савичу, хібаж воно неясне? Як учитель їздить на ровері, то що тоді учням лишається робити? Хіба на головах ходити? Якщо воно не дозволене розпорядком, то значить і не можна! Я вчора остовпів, як побачив вашу сестру... Мені в очах потемніло: — жінка чи дівчина на ровері? — та це щось неймовірне, страшне!

— То чого ви властиво бажаєте собі?

— Бажаю тільки одного — остерегти вас, Михайле Савичу. Виж людина молода, перед вами будучність, тому треба вести себе дуже, дуже осторожно; тимчасом ви чомусь то так дивно поводитесь — ще й як дивно! Ходите у вишитій сорочці, все вас на вулиці видно з якимись книжками — і ось ще й ровер до того всього... Адже про те, що ви й ваша сестричка їздите на ровері, довідається директор, потім воно дійде й до куратора. І навіщо того?

— Що я і моя сестра їздимо на ровері, нехай нікого голова не болить — сказав Коваленко і почервонів. — А хто стане мішатися в мої домашні і семейні справи, того я до чорта собачого пішлю!

Білик поблід і встав.

— Якщо ви говорите зі мною таким тоном, то я не маю що більше балакати. І прошу вас ніколи при мені не висказуватися так про начальство. Ви повинні з пошаною ставитись до влади.

— А хібаж я щось злого говорив про владу? — запитав Коваленко обурений. — Прошу вас, каже, лишіть мене в спокою. Я чоловік чесний і з таким паном як ви, не маю приємности говорити. Я не люблю свелтухів.

Білик нервово заметушився і почав хутко одягатися з виразом переляку на лиці. Цеж перший раз у житті він почув такі грубі слова до себе..

— Маєте право говорити, що вам подобається — сказав, виходячи з передпокою на сходи. — Я тільки одне вам скажу: може бути, що нас хтонебудь підслухав, а щоби не перекрутили нашої розмови і щоби що з того не вийшло, я повинен донести панові директорові про зміст нашої розмови... в головних зарисах. Я маю обовязок це зробити.

— Донести? Гоните, а доносіть!

Коваленко схопив його ззаду за комір і шпурнув, а Білик покотився по сходах, торохкаючи своїми кальошами. Сходи були високі і стрімкі, але він докотився вдолину щасливо, стрімкі, але він докотився вдолину щасливо. Встав і доторкнувся носа: чи цілі окуляри. Але саме тоді, як він котився сходами, війшла Варка, а з нею дві дами. Вони стояли на долині і обсервували — для Білика це було найстрашніше за все. Вже краще було зламати собі карк, обі ноги, як стати посміховищем — адже тепер довідається про це ціле місто, дійде до директора, інспектора — ох, кобИ хоч що з того не вийшло! — нарисують нову карикатуру і скінчиться ціла історія тим, що прикажуть піти на емеритуру.

Коли він піднявся, Варка пізнала його, а маючи перед собою його смішне обличчя, помняте пальто і кальоші не в ладі, не розуміючи в чім діло, думаючи, що він сам зненацька впав, не могла стриматися і засміялася на ввесь дім своїм „Ха-ха-ха!“

І ось тим покотистим, переливним „ха-ха-ха“ завершилося усе: і сватання і земне істніння Біликове.

Він вже не чув, що говорила Варка, він вже й не побачив нічого. Як вернувся до себе в хату, насамперед забрав зі стола портрет, а потім ляг і... вже більше не вставав.

Третього дня прийшов до мене Тапас і спитав, чи не треба послати за доктором, бо з паном щось недобре.

Я пішов до Білика; він лежав під завісою, накритий ковдрою і мовчав. Запитаєш його що, а він лише „так“ або „ні“ — більше ні звуку.

За місяць Білик помер. Ховали ми його всі: себто обі гімназії і семинарія. Тепер, як він уже був у домовині, лице його було добре, приємне, навіть веселе так, немов він був дуже вдоволений, що його поклали до футералу, з якого вже ніколи не вийде. Так, він досягнув свого ідеалу! І ніби на його честь підчас похорону була непогода, дощ, і всі ми були в кальошах і з парасолями...

Скажу вам отверто: хоронити таких людей, як Білик — це велика приємність. Як ми вертались з кладовища, у нас були потягнені, пісні фізіономії; ніхто не хотів показувати назверх того почуття вдоволення — почуття зовсім схожого на те, яке ми мали давно-давно, ще в дитячих роках, коли старші виїздили з дому, а ми бігали по саді годину — другу, захлистуючись повною свободою. Ех, воля, воля! Один натяк, одна слаба надія тієї волі дає душі крила, не правдаж?

Отож вернулись ми з кладовища в добрім настрою.

Шиманського, лікаря в Чесанові, д-ра Пантелеймона Бабяка, адвоката в Чесанові, Миколу Саноцького в Чесанові, Григорія Лебедовича в Горайці, Миколу Назаревича в Олешичах Старих, Дмитра Гладкого в Коровиці Лісовій, Івана Ванкевича, Степана Процика з Любачева, д-ра Романа Крупку, лікаря в Олешичах-місті та Андрія Ступака, кооператора в Сухій Волі.

По виборі Повітового Народнього Комітету присутні відспівали національний гимн і закінчили свою імпозантну нараду.

——o——

З польської преси.

Приятелі русинів, але вороги українців...

Колись наші нащадки, які студіюватимуть з річників старих часописів історію польсько-українських взаємин, у неодному огляді польської преси в річнику „Діла" ще за рік 1936. найдуть джерело дотепів для гумористичних фейлетонів. Наприклад фраза, яка пишеться у наголовку цієї замітки про останню вступну статтю офіціяльного, репрезентативного й центрального у Польщі щоденника одного з найбільших польських політичних таборів, та фраза звучатиме за якийсь час як найкумедніший дивогляд. І сьогодні вона так звучить, — але тільки для нас: бо редактори „Варшавск-ого Дзєнніка Народов-ого", люди мабуть з високою освітою та політичним стажем, не заікнувшись одним віддихом говорять ще нині, у 1936. році, такі нісенітниці, яких будуть соромитись вже їхні діти... якщо не схотять іти слідами батьків своїх і поклонятися анальфабетизмові, що його промотором є нена вість.

Згаданий „Варш. (Львовскі) Дзєннік Народови" з 6-го ц. м. обурюється на „Діло", як на той український часопис, що приєднався до осуду ендеції, виголошеного прилюдно, з соймової трибуни, міністром Рачкевичем. Автор передової статті „Нові лікарі" дивується, що ми виступаємо проти „народового обозу" з цілою низкою закидів, коли тимчасом той „обуз" „не має впливу на правління й адміністраційну політику держави". Те речення автор повторяє двічі: ендеція нібито „не має ніякого впливу на поведінку і політику властей", — при чому автор такого твердження покликується саме на промову мін. Рачкевича.

Надмір скромности! Ми далеко не є такої маленької думки про „обуз народови" і саме тому присвятили йому ту статтю, що так його загнівала. Бо хоч офіціяльно і формально ендеція, як політична партія, находиться в опозиції до уряду і не втримує, очевидно, ніяких звязків з адміністраційним апаратом, то проте *фактично* має саме в ділянці національної політики (бо про неї іде мова) величезний вплив. Цей вплив іступвав та далі істнує, навіть всупереч волі керманичів центральної влади, бо адміністраційний апарат є повний одиниць, які пересякли ендецьким світоглядом та глядять на ендецькі справи крізь ендецькі окуляри. Тому вплив істнує далі ще й тому, бо безліч ендеків, перемалювавшись на санаційний колір хліба ради насущного — залишилось у душі старими ендеками та виявляє це при всякій нагоді, якщо тільки зустрінеться — з українськими справами. Бо навіть „офіціяльні" нинішні ендеко-санатори з цілої групи „Дзєнніка Польского" є у національній справі — чистокровними ендеками, по ендецьки думають і пишуть пп. редактори й співробітники „санаційного" краківського „Курієрка" у кожній замітці на українські теми й та ендецька змора надалі є винуватою, що українська дійсність виглядає так, як виглядає. Хай нам теж панове ендеки не пригадують свого формального становища супроти „пацифікації": ми тямимо афіші порозвішувані по вулицях Львова і погромові летючки з 1930. р. — а всі з „Кресової Друкарні", з відомими нам авторами й кольпортерами. Вся та акція була ведена перед „пацифікацією" пляново, свідомо, вперто й послідовно, витворюючи такий настрій, серед якого сама „пацифікація" була вже тільки формальним завершенням. І тому не вдасться облудними заявами відпекатись відповідальности.

Але про становище польської ендеції наймаркантніше свідчить й ота „декляративна" остання стаття в авторитетному ендецькому часописі. „Обуз Народови з цілою прихильністю відноситься до спокійної і льояльної руської людности, що живе, подібно як людність польська, на східних просторах нашої держави від віків, на землях своїх батьків... Підходячи у традиційний для польської державної думки спосіб до льояльної руської людности, Обуз Народови рішуче поборює сепаратистичний український рух та змагає не допустити до того, щоб створена ним українська проблема мала найти коштом польських національних інтересів державну розвязку..."

Як довго пп. публіцисти польської націоналістичної преси не впорядкують собі речей, з якими їм важко видно все ще дійти до ладу, як довго „руска людносць" та „український рух" будуть для них справи, вивчені з ін. наукових підручників, і як довго „квестія украіньска" буде для них усе ще „створена", та ще й при помочі німців і австрійців (бо про це у тій статті теж говориться), так довго шануючий себе український журналіст з ним полемізувати не буде.

Напад на проф. Дмитра Дорошенка.

У тому самому числі „Варшавского (Львовского) Дзєнніка Народового" якийсь п. Обсерватор поміщує цілу статтю проти проф. Дмитра Дорошенка, у звязку з покликанням його на місце пок. проф. Біднова до Варшави. Весь той випад опертий на довільно повириваних цитатах зі „Споминів" Дмитра Дорошенка про його діяльність у характері міністра Української Держави за часів гетьмана Скоропадського, та взагалі за часів української революції 1917—20. Як страшний злочин автор витягає заходи Дм. Дорошенка у справі Холмщини: автор стоїть, видно, на становищі, що патріот, який бере активну участь у боротьбі за етнічний характер спірної території, і який протиставиться сусідській культурній і політичній експансії, грішить настільки, що тратить наукові кваліфікації і навіть в кільканадцять літ потім не може виконувати наукових функцій. Цей погляд доповнює злобна увага, що Дмитро Дорошенко був головою Українського Наукового Інституту у Берліні: це теж дискваліфікує його в очах тих політиків, що „люблять руські людек", але ненавидять „українського руху".

Кл. Грабик у ролі ментора.

„Дзєннік Польскі" з 6. ц. м. поміщує довгу статтю п. К. Грабика п. н. „Виклад за просте слово". Вся вона має служити поукою для І. Кедрина, щоб він зрозумів своє відношення до проблеми державности". Хоча той менторський зарозумілий тон у людини, яка і через своє походження із греко-католицької родини і своє ендецьке минуле повинна бути скромнішою у своїх висловах під адресою українців, страшенно несимпатичний, проте кілька слів тій статті присвятимо завтра.

Про нормалізацію відносин у Галичині.

На цю тему у консервативному „Часі" з 4. березня поміщена стаття М. Ґраф-Чайковського, того самого автора, що виступив і на сторінках „Вядом. Літерацкіх". Автор зазначує, що вихідним пунктом у політиці супроти українців повинна бути теза, що іствує український нарід уповні національно свідомий та з власною культурою. Тільки признаючи іступвання української нації можна призадумуватись над способами можливого співжиття двох народів на одній території. Автор признає, що у тій справі Українська Парляментарна Репрезентація зробила дуже багато, і їй треба помогти. Те, чого УПР домагається від уряду, не є це річи не до виконання. Адже в інтересі держави є, щоб бодай частина безробітної інтелігенції знайшла працю в державних установах. Чи не краще теж створити український університет, замісць того, щоб українська молодь вчилась у чужих державах і „звідтам привозила душу затроєну ідю ненависти"! Найболючіша справа це питання земельної парцеляції. Якщо земля поміщиків переходитиме в руки українців, поляки будуть кричати про зменшення польського стану посідання. А заборона українцям купувати землю є для них „просто провокацією". У такій ситуації краще урядові не мішатись до земельної справи та полишити її приватній ініціятиві. Тимбільше, що правдоподібно лише 30—40 відсотків поміщицьких дворів зможе перетривати кризу. Сумнівне також, чи могла би вдатись польська кольонізація на цих землях. Адже „фактом є, що всі кольонізації від Казимира Великого дали розмірно малі наслідки". З інших справ автор признає праву вимогам українців до Польськогро Радія, вказуючи на совітську практику.

У кінцевім уступі статті автор вказує на історичний засуд асиміляційної політики. Поляки втратили на річ Прус тільки невеличкий кусник своїх земель ще заперед 1770 року. Горішний Шлеськ досі лишився польським, хоч його денаціоналізували ще з XIII. віку. Система переслідування поляків Австрією до 1849. р. викликала загальну ненависть до держави в цілому польському громадянстві, зате політика уступок сторицею виплатилася Австрії, бо підйом Галичини був і розквітом Австрії, а 80 відсотків поляків до самого 1914. року почувало себе вірними і льояльними громадянами держави. „Чи сучасні політичні відносини не вимагають польсько-української згоди? Треба лише хотіти та мати трохи поміркованости".

Не минув тиждень, а життя потекло по давньому — оте тверде, суетливе, нераз безглуздє життя зі своїми заборонами й дозволами. Краще не стало. Хоч одного Біликa поховали, але скільки ще таких людей у футералі осталося, скільки їх ще буде!...

— Так-то воно і є — сказав Іван Іванович і закурив папіроску. — Скільки їх ще буде — повторив Буркін.

— — — — — — — —

Була вже північ. Усе спало тихим, глибоким сном: ні порухів ніяких, ні голосу, просто не хочеш вірити, що в природі може бути так тихо.

Так-то воно і є — сказав ще раз Іван Іванович і додав! — А чиж те, що ми живемо в місті в задушливій тісноті, псуємо папір, граємо в карти — чиж це не футерал? А те, що ми живемо серед нероб'ів, суціг, дурних і пустих жінок, говоримо і вислухуємо всякі дурниці — хібаж це не футерал? — Як хочете, розкажу вам одну дуже цікаву історію...

— Ні, пора вже спати — сказав Буркін.

Полягали на сіні. Ледви задрімали трохи, як тут почулися легесенькі кроки. Хтось ходив попід стодолу: піде трохи, стане і за хвилину знов туп... туп...

— То так Мавра ходить — каже Буркін.

Кроки замовкли.

— Бачити і слухати, як брешуть — заговорив Іван Іванович, повертаючись на другий бік — і як тебе ще дурнем називають за те, що терпиш оту неправду; переносити образу, пониження, не могти голосно заявити, що ти по стороні чесних, вільних людей, навпаки ще самому брехати, всміхатися — і все те задля куска хліба, для теплого кутка, для якоїнебудь посади — ні, життя таке неможливе...

— Ну, ви вже зовсім іншої почнете, Іване Івановичу — сказав учитель. Спім уже!

І за десять мінут Буркін уже спав, а Іван Іванович кидався з боку на бік, віддихав, а потім встав, знов вийшов надвір і, сівши під дверми, закурив папіроску.

Переклав з рос. *Іван Патолків.*

„Італійці ніколи не дійдуть до Адіс-Абеби".

АБІСИНСЬКІ НАДІЇ НА НАФТОВІ САНКЦІЇ.

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. Абісинський посол у Парижі Маріям заявив в інтервю представникові Райтера м. ін. таке: **Неґус не погодиться віддати Італії ніяких територій.** Переможна італійська офензива не змінює ситуації: **абісинці зовсім не є переможені, італійці ніколи не дійдуть до Адіс Абеби;** Абісинія має ще чимало гірських твердинь, все населення готове боронитися перед наїздником. **Як переговори не поща-стять, опремо наші надії на нафтових санкціях.** Не сподіюся, щоб Мусоліні дальше побуджував італійський патріотизм, щоб змагатися з цілою Европою, коли знає, що нації, заступлені у Женеві, справді готові вести і дальше політику згідну з засадами пакту Ліґи Націй.

АБІСИНСЬКА ВІДПОВІДЬ КОМІТЕТОВІ 13-ох.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ подає за Авасом повний текст абісинської відповіди на мировий заклик, висланої вчора:

„Ми познайомилися зі змістом депеші комітету 13-ьох до нашого міністерства закордонних справ. Загально відомо, що ще до вибуху війни доложили ми всіх можливих зусиль, щоб запевнити мир шляхом справедливого полагод

ня, згідно з пактом Ліги. Італія веде далі напад, не зважаючи на міжнародні зобовязання та дотеперішні зарядження. Годимося на переговори під умовиною пошани пакту. Приймаємо до відома предложення комітету 13-ьох у надії, що переговори будуть вестися в дусі пакту та у рамах Ліги. Тому відповідь доручимо через нашого посла у Парижі.

(—) Гайліє Селассіє."

ІТАЛІЙСЬКА ОПІНІЯ.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. Авас подає, що в розмові зі співробітником „Ексцельзіора" Мусоліні сказав: „Положення у Женеві поважне. Там є упередження у відношенні до Італії та незрозуміла солідарність з варварським краєм і незрозуміла роля держав, що мають кольонії. Маю надію та зроблю все можливе, щоб ця кріза не знищила італійсько-французької приязні, так потрібно до вдержання мира в Європі".

НАРАДИ БРИТІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. Негайно після повороту мін. Ідена з Женеви зібрався англійський кабінет на нараду в палаті громад; з цього поспіху слід вносити, що ситуація дуже поважна. Якщо Мусоліні прийме пропозицію переговорів, британський уряд мусітиме поробити поважні уступки і тимсамим змобілізує проти себе публичну опінію. Непримирне становище Італії викличе санкції та багато поважних міжнародніх ускладнень.

ФРАНЦІЯ ОСТЕРІГАЄ.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. Як подає „Ле Матен", мін. Флянден звернув увагу італійському урядові, що якщоб теперішні зусилля комітету 13-ьох не увінчалися успіхом, Франція довго не могтиме виступити з подібною ініціятивою і мусітиме точно придержуватися пакту Ліги та женевських постанов.

РИМ, 6. 3. ПАТ. Французький амбасадор де Шамбрен відвідав Мусолінія у венецькій палаті та відбув з ним довшу нараду. Припускають, що він піддержав предложення комітету 13-ьох приязним демаршем.

ШВАЙЦАРСЬКЕ ДЕМЕНТІ.

БЕРН, 6. 3. ПАТ. Швайцарська телеграфічна агенція заперечує вістку, буцімто міністер закордонних справ Мотта робив у членів комітету 18-ти демарші проти ембарґа на нафту. Говорив він лише з мін. Флянденом — між іншим і про санкції.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Німецько-литовські торговельні переговори розпічнуться в Берліні найближчого тижня. Вони триватимуть біля трьох тижнів. З інформацій німецької преси виходить, що іменування Черкелюнаса, дотеперішнього секретаря господарського департаменту при литовському міністерстві закордонних справ на становище атташе при литовському посольстві в Берліні, остає в звязку з нормалізацією німецько-литовських торговельних взаємин.

Еспанські церкви горять. У старім університетськім місті Алькаля де Генарес радикальні елементи підпалили 2 церкви. Вогонь знищив багато цінних образів.

Грецький король поручив лідерові лібералів Софулісові створити кабінет. Він здається не підійметься цього завдання, а тоді король пробуватиме опертися на невтральному уряді, правдоподібно під проводом Метаксаса. Цей останній став покищо міністром війни і заповів, що приверне в армії дисципліну та лад.

Головному Виділові „Союзу Українок"

і голові п-і М. Рудницькій до відома.

Від Ред.: Ми дістали від голови Генерального Інституту Католицької Акції п. д-ра Маркіяна Дзеровича отсю статтю, яку містимо на сторінках „Діла" згідно з традиційною засадою гостинности нашого часопису.

В четвертому числі журналу „Жінка" появилася стаття під заголовком: „Зла воля чи хора уява?" Стаття зложена з двох частин. Перша — це офіційна енунціяція Головного Виділу „Союзу Українок", друга щось у роді коментаря, який вийшов зпід пера людини, що не мала цивільної відваги своїм іменем і прізвищем підписатися під нею.

Не маю на меті вести абсолютно ніякої полеміки, а вдоволюся ствердженням фактичного стану речі, щоби дати змогу всьому громадянству виробити собі власний осуд у заторкнених справах.

Гол. Виділові „Союзу Українок" я незвичайно вдячний, що стверджує з цілою рішучістю факт, що Гол. Виділ стоїть непохитно за резолюціями, устійненими в часі Українського Жіночого Конгресу, які кажуть, що: „признає велику ролю, яку в житті кожної нації, зокрема недержавної, грає Церква як державно-творчий чинник, зберігаючи і плекаючи моральні й культурні цінности народньої душі".

Вдячний я Гол. Виділові Т-ва тому, бо наглядно бачу, що ніодна з підписаних під заявою пань не тямила про практичну вартість та оцінку згаданих резолюцій, про що писано доволі точно в першому числі „Католицької Акції" з 1935 р. у статті „Після Українського Жіночого Конгресу". Всім підписаним паням нагадаю, що ця резолюція людини, оформленої новітнім християнсько-католицьким світоглядом, зовсім не вдоволяє, та стверджує з цілою рішучістю, що всі, що стоять за цією резолюцією, в суті речі, свідомо чи несвідомо, йдуть у напрямі цілковитого зліберальзування, з згодом і зляїцизування засадничих підстав свого нескристалізованого християнського світогляду.

Для виснення і прикладу цього твердження подам дуже болючий, але найправдивіший факт, що ще досі є багато дійсно віруючого українського жіноцтва, яке не має ясно скристалізованого християнського світогляду. Тому підписується воно під всякі „заяви" та ухвалює різні „резолюції", що є у виразній суперечності з християнсько-католицьким світоглядом. А робить це українське жіноцтво тому, бо ліберальна верхівка Союзу Українок присплала і скривила правильний погляд жіноцтва на ті справи.

Щодо другої точки, яку також підписали всі пані, членкині Гол. Виділу, можу поставити коротенький запит:

— Чому найшлися поза скобками Головної Управи й Товариства пані: Марія Колтунюкова, Евстахія Тишинська, Іванна Паврова? Чому відсунулися від Товариства пп. Евгенія Макарушкова, Надія Макарушкова, д-р Дзеровичева, Анна Палієва?? Чому? Є це загально знана річ, що це пані християнки-католички, що мали відвагу в цей чи інший спосіб замаркувати свій християнський світогляд. Тому не поможе підписування заяви, немов би не було ніякого конфлікту в Гол. Виділі на релігійному тлі, бо наведений факт неприсутности жінок, які доволі довго працювали з найбільшою посвятою для „Союзу Українок" та які є знаними християнками-католичками, говорить прозоро сам за себе.

Вірю і легко це може бути, що справу виелімінування тих пань переведено так, щоб вони дійсно найшлися осторонь Т-ва, але не мали в руках атутів, що зроблено це для світоглядових різниць. І тому з цілою послідовністю оминано на Гол. Виділі всіляких дразливих моментів, які могли рубом поставити справу: задеклярувати себе деяким членицям Президії в напрямі зміни ліберальної ідеольоґії Союзу під моральні основи християнського світогляду.

При кінці мала завага: Члени Гол. Виділу не повинні позволити підписувати себе під заявами, заки не провірять останньої коректи друкарні, щоб оминути цю прикру річ — бути підписаними під такою нісенітницею, яка вийшла в останньому реченні заяви Головного Виділу „С. У.", немов би „чистка" доторкала жінок, які не є віруючими християнками.

А тепер звертаюсь до анонімової авторки „Коментаря".

Подаю до відома, що всі мої статті, писані в справі „Союзу Українок", писав я не особисто, але як президент Генерального Інституту Католицької Акції. Тому, що Високопреосв. Єпископат Галицької Провінції поставив мене на чолі Генерального Інституту Католицької Акції, я обовязаний стежити за всіми проявами збірного життя під аспектом християнсько-католицького світогляду. А щоб успішно прилюдно видвигати всі світоглядові розходження та вказувати правильний шлях для закріплення християнського світогляду серед українського християнського громадянства, конституційний статут К. А. накладає на Ген. Інститут К. А. виразний обовязок видавати власний ідеольоґічний журнал. Тому то усі статті — від передконґресових починаючи, на останніх кінчаючи — не були писані мною під кутом якихнебудь „особистих порахунків" з немилими собі особами в управі „Союзу Українок", бо ніяких особистих порахунків не маю; вони були писані під кутом бачених великих різниць поміж явно ліберальними тенденціями, поширюваними і перещіплюваними деякими особами з Гол. Управи „Союзу Українок" та християнсько-католицьким світоглядом.

Заявляю, що я не „намагався внести заколот у ряди зорганізованого жіноцтва“ перед Жіночим Конгресом, тільки намагався сповнити свій діловий обовязок: прийти в поміч усім тим членам „Союзу Українок“, що безуспішно боролись за привернення прав пониженим і теперішнім проводом осмішеним засадам християнського світогляду. Тому не почуваюсь і до того, немов би я на минулорічнім Заг. Зїзді Т-ва „дістав від жіноцтва належну відправу“, бо тодішній виступ голови „Союзу Українок“, що мав бути тою „відправою“ — був одною з найнесмачніших атак воюючого лібералізму не то на представницю католицького жіноцтва п. Ксеню Янович, але на засади християнізму взагалі. Оклик, немовби „католицьке жіноцтво йшло на пояску д-ра Дзеровича“, виказав наглядно, що провідниця Заг. Зборів забула цілковито про те, що всіх християн-католиків обовязує один поясок, себто одна і та сама віра Христова, яка не робить ніякої різниці поміж жінкою і мужчиною.

Знаю, що критика ідеольогії „Союзу Українок“ під керовою п. Мілени Рудницької не могла для неї бути ні приємна, ні пожадана — та я на це нічого не пораджу. Бо якщо вільно їй всеньо, на зборах, на відчитах, на конференціях, на сторінках „Жінки“ поширювати засади ліберального фемінізму, то мусить погодитися вона з фактом, що мені вільно і треба пригадувати католицькі засади в справі жіночого руху та виказати прилюдно ідеольогічні розходження тих двох світоглядів.

Розумію добре, що п. Мілена Рудницька хоче й мусить боронити свої феміністичні засади, але не можу зрозуміти: чому при цьому тратить рівновагу й реагує у спосіб, якого рівень лишаю оцінці всіх, що читали статтю „Зла воля, чи хора уява?“ Сподіюся, що читачі „Коментаря“ оцінять також належно менторську увагу авторки на адресу Єпископату в справі наставлювання відповідних людей на відповідальні місця в організації Католицької Акції та що читачі не будуть дивуватися, що в цій справі Єпископат Галицької Церковної Провінції обходиться без ради авторки наведеного „коментаря“...

Вкінці не хочу посуджувати авторки статті у браку бистроумности, який не дозволив би їй оцінити, що є різниця **поміж здібністю організаторською і духом організованої інституції.** Тому вільно мені і постійно твердити буду, що п. Рудницька причинилася у великій мірі до поважного розросту організації С.У., але рівночасно твердитиму, що вона влила в неї духа, який є противний християнському духові нашого жіноцтва, та що дух ліберального фемінізму є вже нині для нації шкідливий, а в найближчій майбутності, оскільки він удержався би при кермі — грозить просто катастрофою. Нам українцям-патріотам, що будують майбутнє України на ідеольогії християнського світогляду, не промовить ніколи до душі все те, що теперішня голова „Союзу Українок“ пропагує між українським жіноцтвом не організаційною формою, тільки ідеольогічним змістом.

На закінчення нехай мені буде вільно попрохати редакцію „Жінки“, щоб поміщувала якнайбільше заяв і відкритих листів до мене, бо матиму тоді змогу українкам-християнкам вияснити багато суперечностей, чого я досі у відповідній мірі зробити не міг.

Д-р Маркіян Дзерович.

Перемиський владика в Нар. канцелярії УНДО.

В четвер 5. ц. м. явився Преосв. Йосафат Коциловський у Народній Канцелярії УНДО у Львові, щоб зревізитувати Президію У.П.Р. і тих її членів, які зложили Йому побажання з нагоди 60-ліття уродин.

Закон про воєнні чинитьби.

В „Деннику Законів“ з 5. березня ц. р. появились розпорядки міністрів: військових справ, внутрішніх справ, суспільної опіки і хліборобства у справі виконання розпорядку президента з 24. жовтня ц. р. про особисті воєнні чинитьби. Розпорядок постановляє, що повітова влада загальної адміністрації подасть до відома загалу день, від якого обовязують громадян на основі закону особисті воєнні чинитьби. Зате якщо рада міністрів видасть розпорядок про особисті воєнні чинитьби, його подадуть або до відома загалу або лише зацікавленим особам, які обовязані до воєнних чинитьб. У „Моніторі Польськім“ оголосять, від якого часу минає обовязок виконувати особисті воєнні чинитьби.

Вільні від воєнних чинитьб є особи, покликані до активної або допоміжної військової служби і то від дня їх покликання. Міністер внутрішніх справ по порозумінні з міністром закордонних справ повідомить повітову владу загальної адміністрації, які чужинці є звільнені від особистих воєнних чинитьб. На просторі, де оголошено воєнний стан, до воєнних чинитьб покликує або влада загальної адміністрації або військова влада. В місцевостях, де не урядує ні влада загальної адміністрації ні самоуправа, до воєнних особистих чинитьб покликують громадян команданти поодиноких відділів або військових закладів. Громадяни обовязані до воєнних чинитьб, мають прийти до праці зі своїм приладдям. За працю дістануть винагороду після тарифи.

До особистих воєнних чинитьб обовязані особи обох полів від 18. до 60. року життя. Звільнені від цього обовязку на основі закону є крім військових ще духовенство, посли і сенатори, судді і прокуратори і державні службовики.

НА ЛІТЕРАТУРНІ ТЕМИ.

Українські поезії присвячені Т. Ґ. Масарикові.

Постать провідника чеського народу притягала увагу неодного нашого поета. Перший присвятив вірші президентові „Т. Ґ. Масарикові“ наш видатний поет Ол. Олесь. У 1920. р. помістив він свій вірш у журналі „На переломі“, що виходив у Відні під його редакцією. На вигнанні, в гонгні розпуки, коли „В сльозах мої сестри і браття в кайданах,“ — тут близько братерський нарід здобув свою незалежну державу, завдяки тому, що найшов свого „Мойсея“ і „Блажен народ, що зрозумів слова й думки свого пророка“, що чеський нарід мав „проводиря, борця, титана!“ І для поета — „В цей день без сліз журба моя, І тихше стогне моя рана“, бо відчуває радість братнього народу.

Спиридон Черкасенко, наш видатний драматург, помістив вірш „Стерничий“ у збірнику „Т. Ґ. Масарик“, видання „Просвіти“ в Ужгороді 1925. р. „Не диво — ні — в погожі дні, Коли ще сплять зрадливі хвилі, Гойдатись тихо на човні, Коритись їх дрімотній силі, І в романтичнім у півсні Помріять про шуми білі, Народніх бур...“ Але велич Масарика в тім, що став в найтяжчий час з хвилями до бою. І „Свого стерна, Не кинув Він в страшній годині, Він долю рідного човна У певні руки взяв одині, — І волі зіронька ясна, Не згасне більш в його країні...“

Р. 1927 Черкасенко помістив другий вірш „Речники Правди“ в часописі „Пчілка“, що виходить в Ужгороді. Це вірш присвячений Т. Масарикові і Т. Шевченкові, які все життя боролися за „правду на землі“.

„Всесильна Вишнього рука!
Постала славная людина
В родині простій візника
І в бідній хаті селянина“...

І їм в уста вклав створитель свій заповіт: „Святая Правда переможе!“

„І люди в згоді та добрі
Благословлять її спасенну.
Лишіть же кривду ви нервенну,
Бо сонце стане у горі
І спалить землю осквернену!“...

В цьому році для збірки „Т. Ґ. Масарик — українські поети“, що виготовлює для друку „Видавництво Чесько-Українська книга“ в Празі (в перекладі на чеську мову) Спиридон Черкасенко написав новий вірш „Визволитель“.

„Усе життя — одна ясна мета,
Ввесь вік — одна прямісенька дорога:
Туди, де Волі зірка золота,
Де ждала Правди перемога...
„Минуть віки і миру і незгод,
Не знати, що і як ще в світі буде,
Та Визволителя свого народ
І поки світ стоїть, то не забуде!“...

Найбільше вплинула духова постать Масарика на молодше покоління українських авторів на Підкарпатті.

Василь Ґренджа Донський присвятив Масарикові ціле оповідання у віршах „Коваль свободи“, де змалював „Як держава Отокара Гинула в ярмі“... Та „В коваля, старого чеха, Учень, молодий Тома, Бе залізо“... А потім „Серед лиха і незгод Він кував народню волю“.... „І державу Отокара Він наново воскресив“... Вірш написаний р. 1935. Та в цьому році Ґренджа Донський написав знову вірш „Масарикові Визволителю“.

Автор Борис Мартинович, нащадок колишнього Лукаша Мартиновича, написав декілька віршів для декламації учнів з нагоди народження першого президента Чехословаччини.

„Роскажи мені, мамусю,
Хіба нині яке свято, —
Скрізь розвішано прапори
І народу так багато?“...
Так, мій любий!...
Там, де світлая Морава
Розливає свою воду,
Там родилась наша слава
І дала нам всім свободу“...

„І Масариком гордиться Не один лиш Годинаі,
...Але „Кожний чеський Славянин!“

Кость Вагилевич, нащадок Вагилевича з „славетної Трійці“ теж для своїх учнів записав декілька віршів, що в них малює Масарика, його визвольну боротьбу і великі наслідки його праці для держави.

„Як викував Він сам собі долю,
Як державу відбудував
І воскресив волю“...

Молодий автор Ю. Боршош-Кумятський теж свої вірші писав для учнів. Ось „Сіяч-Освободитель“ (р. 1920). „Сотки років у неволі“...

„Жив чеський нарід“...
Це був великан-Масарик,
Сіяч-Мойсей народу,
„Що загатив океан мук“
„І повені грізну воду“...

Поет виспівує славу визволителю „Слава тобі, вічна слава Президенте наш милий!“. Написав Боршош-Кумятський того року й інші вірші „Вітай нам славний Томо Масарику“... що „В тузі і в крові зривав тьму неволі... Щоб принести нам новий Світ... І за це „Сердечний привіт з Ш

Наслідник престола — начальним вождом.

РИМ, 6. 3. ПАТ. Як подає Стефані, до Джібуті надійшли вістки з Дессіє, що прибув туди наслідник престола з 10-тисячною армією, щоб обняти начальну команду над армією.

СТАРЦІ, ЖІНКИ І ДІТИ ГИНУТЬ ВІД ІТАЛІЙСЬКИХ БОМБ.

ПАРИЖ, 6. 3. ПАТ. Авас подає подробиці бомбардування британського амбулянсу біля Кворам: **згинуло 7 абісинців, ранили чимало санітетів — британських громадян. На місці згинуло від італійських бомб 10 старців, 2 жінки та 4 дітей.**

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. Лікарський журнал „Лянсет“ заповідає, що **британські лікарі задумують зложити у британській амбасаді меморандум з протестом проти бомбардувань амбулянсів Червоного Хреста.**

РОЗГРОМ — ЧИ ПЛЯНОВИЙ ВІДСТУП?

ВАРШАВА, 6. 3. ПАТ. З Адіс Абеби перечать італійським вісткам про розгром усіх абісинських армій. Від початку війни мали вони приказ оминати великих позиційних боїв, тому згідно з пляном, відступили перед наступом 5-и італійських корпусів. — В половині лютого вирізали абісинські партизани 60 італійських робітників, що будували дорогу у запіллю.

ЧОРНЕ ГАРМАТНЄ МЯСО.

РИМ, 6. 3. ПАТ. Урядово подають: Від початку східно-африканської війни на еритрейському фронті згинуло 826 аскарів, на сомалійському — 97 дубатів.

ЕВАКУУЮТЬ ЕВРОПЕЙОК.

АДІС АБЕБА, 6. 3. ПАТ. Як повідомляють з Дебра Маркос (між столицею і озером Тана) італійські літаки бомбардували доокличні села. Три англійки, що там мешкають, звернулися телеграфічно до Адіс Абеби, щоб їх евакуували; вислали по них літак.

ПОЛОЖЕННЯ НА ФРОНТІ.

ВАРШАВА, 6. 3. ПАТ подає, що на північному фронті італійці очищують терен з розсіяних абісинських частин. На півдні сильні дощі; там не зайшло нічого цікавого.

карпат Тобі щиро шле в день уродин, За волю вдячний Вкраїнський брат"...

Миколая Бовкун-Штефуцова, наймолодша авторка, що вже звернула на себе увагу своїми віршами, перший вірш помістила в журналі „Наш рідний Край" в Ужгороді. „На 80 літ уродин президента Т. Ґ. Масарика",

Можна ще до цього додати один вірш, присвячений Масарикові, відомого нашого поета Юрія Дарагана, що помер серед еміґрантських злиднів на сухоти в 1926. р. Нема цього вірша в його посмертній збірці „Сагайдак". Хоч вірш не змальовує постаті Масарика, але він написаний після відчиту М. Омельченкової 7-го березня 1925. р. в Подєбрадах, на вечірці з приводу 75-ліття Масарика.

„Я знову сню забутим раєм
На старім Карловім мості,
Де золотий Христос кона€
На темно-бронзовім хресті.
І знов, як непоборний фатум,
Як келих старого вина
Своїм мідяним ароматом
Пянить і бє старовина...
Ось тут біля фігур сторилих
Мечі греміли у танку
І шал борні червоних, білих
Гукав і плакав як дикун!...
Ще ніби чути тихий стогін
Із зачарованих глибин...
Тут під хрестом лихтар червоний
Як крапля крови, як рубин...
Я сню... Але в добу розпуки
Шепочуть „вірую" уста...
Я тихо простягаю руки
До розпятого Христа..."

Може слова про визвольну боротьбу Масарика викликали у поета образи смілого бою чеських студентів зі шведами на Карловім мості, але факт, що цей вірш написаний в час, коли саме читано реферат про Масарика і присвячений Масарикові, першому президентові Чехословаччини.

Григорій Омельченко.

НАРАДА ТРЬОХ ВОЄВОДІВ У ЛЬВОВІ.

Аґенція „Всхуд" повідомляє: У Львові відбулася під проводом воєводи Беліни Пражмовського нарада трьох воєводів: львівського, тернопільського Ґінтовта Дзевалтовського і станиславівського Стажинського. Темою нарад були господарські та організаційні справи.

Канал між Чорним і Каспійським Морем.

Совітський уряд рішив збудувати канал, що лучитиме Чорне Море з Каспійським. Сподіються, що це оживить рух у нафтових і вуглевих басейнах, крізь які йтиме канал. Новий канал теж наводнюватиме велитенські безводні пустарі долини Манича.

ЧИСТКА МІЖ ЯПОНСЬКИМИ ҐЕНЕРАЛАМИ.

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Членів найвищої воєнної ради ґенералів Аракі, Гаяші, Абе і Мазакі перенесли в стан спочинку. Димісію дістав теж міністер війни ген. Кавашіма і командант квантунської армії ген. Мінамі, на місце якого прийде ген. Уеда, дотеперішній заступник шефа ґенерального штабу. Сподіються дальших змін у корпусі ґенералів. Старшин, безпосередніх провідників повстання, потягнуть до відповідальности.

ВІЙСЬКОВІ КОЛА ПРОТИ НОВОГО ПРЕМІЄРА.

ТОКІО, 6. 3. ПАТ. Зусилля мін. Гіроти скласти новий уряд натрапляють на спротив військових кол.

ПЕРШИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ЛІТАК НАД СТОЛИЦЕЮ АБІСИНІЇ.

АДІС АБЕБА, 6. 3. ПАТ. Нині рано перелетів над столицею Абісинії трьохмоторовий італійський літак. Мешканці скрилися у сховах за містом. Літак окружив місто кілька разів на висоті 7.000 стіп. До літака стріляли з протилетунських гармат і опісля того літак відлетів.

Сепаратизм у америнканській кольонії.

НЮ ЙОРК, 6. 3. ПАТ. У Сан Хуан, на острові Порторіко, американська влада арештувала провідника націоналістів Альбізу Кампос та його 6 товаришів. Закидають їм заговір проти Злучених Держав, до яких належить Порторіко.

СТРАЙК У НЮ ЙОРКУ ПОШИРЮЄТЬСЯ.

НЮ ЙОРК, 6. 3. ПАТ. **Страйк віндової прислуги не покінчився, але у більшості хмародерів не дається дуже у знаки, тому що страйкарів заступили.**

НЮ ЙОРК, 6. 3. ПАТ. Страйк сторожів домів і віндової прислуги поширюється. Страйкарів піддержать гастрономічні робітники, які в числі 5.000 приступили до страйку на знак солідарности. Голова синдикату готелевих робітників заявив, що до страйку приступлять робітники в 35 містах.

РУЗВЕЛЬТ КАНДИДУЄ

ВАШИНГТОН, 6. 3. ПАТ. Президент Рузвельт заповів офіційно, що зголошує свою кандидатуру до найближчих президентських виборів.

ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ СІЛ

ВАШИНГТОН, 6. 3. ПАТ. Сенат приняв та переслав до палати послів проект закону, що передбачує електрифікацію сіл до 10 літ та уможливлює спеціяльні позички для тієї ціли.

ПОДРОБИЦІ ЗБОМБАРДУВАННЯ АМБУЛЯНСУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

АДІС АБЕБА, 6. 3. ПАТ. Абісинський уряд надіслав до ґенерального секретаріяту Ліґи Націй телеграфічно таку жалобу: 4. березня пополудні італійський літак ч. 62 збомбардував безборонне місто Кворам, де є кілька цивільних осіб убитих. Опісля полетів за амбулянсом Червоного Хреста, віддаленого 3 км. від найближчого військового відділу. Літак окружив 9 разів амбулянс і скинув на нього з невеликої висоти коло 40 бомб, які вбили 9 осіб, зранили 4 особи. Уряд Абісинії запротестував рішуче проти варварного бомбардування амбулянсу Червоного Хреста.

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. З Десіє надійшли вістки: Підчас бомбардування згинув 62-літній майор Бурґойон, керманич амбулянсу. Амбулянс відїхав з військами раса Касси з Амба Аладжі до Кворам. Італійські бомби ранили легко двох ординансів амбулянсу і недужих вояків з амбулянсу. Обслуга британійського амбулянсу цорегойська рятувала ранених. Над амбулянсом повівав прапор Червоного Хреста і великі британійські прапори.

РЕВОЛЬВЕРОВИЙ АТЕНТАТ НА ПРЕМ. СТОЯДІНОВИЧА.

БІЛГОРОД, 6. 3. ПАТ. На засіданні скупштини підчас промови прем. Стоядіновича пос. Дамян Арнавтович тричі стрілив до премієра і зранив одного посла. Прем. Стоядінович врятувався. Пос. Арнавтовича, члена опозиційної партії Ефтича арештували.

НОВИНКИ.

— **Найкращі лиси, пелеринки** виконує і поручає **Ю. Глушевський, пл. Капітульна 3.** Тел. 254-46. Свіжі журнали на р. 1937. 10—?

— **Концерт у 75-і роковини смерти Т. Шевченка** — 15. III. ц. р. — саля Великого Міського Театру, год. 12 вполудне; добірна програма, твори нечувані на львівській естраді, симфонічна орхестра. Виконавці: хори Львівського Бояна, Бандуриста, Сурми, М. Голинський, Ґеник-Березовська. Білети продає „Союзний Базар", вул. Руська ч. 20.

— **Реколекції для українського студентства.** Подаємо до відома, що великопістні реколекції для українського студентства всіх високих шкіл у Львові відбудуться в семинарській церкві св. Духа при вул. Коперника 36 з таким порядком: від неділі до пятниці 8—13. березня, щодня в год. 19-ій реколекційні науки; в суботу 14. березня від год. 16-ої св. сповідь; у неділю 15-го березня в год. 7.30 Служба Божа та спільне св. Причастя. Сповідь і Служба Божа в архикатедральному храмі св. Юра. Опісля І. Е. Митрополит уділить архиерейського благословення. — **Академічне Душпастирство.**

— **Прогулька „Пластю" на виставу Новаківського.** Українське Туристично-Краєзнавче Т-во „Плай" уладжує прогульку на посмертну виставу Олекси Новаківського в неділю 8. ц. м. в год. 10-ій. Збірка під Музеєм Наук. Т-ва ім. Шевченка при вул. Чарнецького 24.

— **Збірна вистава образів Ст. Крамарчика** буде відкрита 8. ц. м. в домівці львівського Союзу артистів пластиків (вул. Дідушицьких 1, Промисловий Музей). Виставка обіймає кількадесять образів, фіґуральних композицій, мертвої природи, портретів і пейзажів із Кремянця. Потреває до 29. ц. м.

— **Особливший подвиг.** З Рідної Школи повідомляють нас, що на її потреби зложили в касі Головної Управи у Львові: **Політичні вязні 50 зол.**, заощаджені з голодівки з нагоди річниці бою під Крутами; **Українське Т-во Лікарів 27 зол. 62 сот.** як 1 проц. від вкладок своїх членів; **Члени Філії Союзу Укр. Купців і Промисловців** у Косові як 1/4 проц. місячного обороту 22 зол. 10 сот. Вправді Рідна Школа ставить домагання до всіх українців, щоби матеріяльно піддержували її діяльність, але ніколи не могла їх ставити до осіб позбавлених волі, до політичних вязнів. Що за посвята й розуміння ваги виховання! Неменше гарний приклад дає іншим установам У. Т-во Лікарів вплаченням відсотків від свого одинокого приходу, від членських вкладок. Гарне діло започаткували косівські українські купці. Якщо хочемо орґанізувати національний добробут при допомозі рідної торговлі і промислу, то з цього добробуту повинна користати в першій мірі всенародня виховна установа Рідна Школа, що має на меті якраз виховати прикладних громадян, майбутніх працівників і членів усіх національних ділянок.

— **Задля відводження рільних господарств** Воєвідське бюро для фінансово-рільних справ у Львові орґанізує зїзд і конференцію, щоб обговорити актуальні справи з ділянки віддовження рільних господарств. Відбудуться три зїзди, перший 9. ц. м. в домівці повітової ради у Львові. На зїзд прибудуть предсідники і секретарі повітових розємчих урядів та делеґати воєвідського бюра для фінансово-рільних справ. Подібні зїзди відбудуться 11. ц. м. в Ярославі і 13. ц. м. в Сяноці.

— **Нова почтова аґенція.** З днем 15. березня ц. р. буде відкрита в Маткові пов. Турка почтова аґенція, до якої приділено громади Гусне Вижне і Нижне, Кривка, Івашківці, Красне і Мохнате. Теле-комунікаційного руху покищо не буде.

— **Страйк у лодзькому волокнянному промислі** поширився і в четвер обняв 300 фабрик і коло 50 тисяч робітників або половину всього волокнянного промислу не тільки в самій Лодзі, але й інших містах лодзької округи. Тому що промисловці займають дальше відмовне становище щодо збірної умови та інших домагань, на пятницю, 6. ц. м. проголошено загальний страйк в цілій лодзькій окрузі. До страйку приступили робітники навіть тих фабрик, що підписали збірну умову.

— **Максимальний стан безробіття.** На основі обчислень бюр посередництва праці Фонду Праці скількість безробітних, зареєстрованих у цих бюрах, дійшла в дні 1. березня ц. р. до числа 488.157 осіб. Є це максимальний стан безробіття в році, який звичайно припадає в цій порі. Від 1. березня починається спадок безробіття і триває до осени.

— **Краєва хроніка.** У Виготі пов. Долина орухомлено тартак фірми Мільрад і Гольдер, даючи заняття 190 робітникам. — В Косові 35-літній Василь Совиздранюк, посперечавшись з жінкою, пішов над водопад Гук і кинувся в ріку Рибницю, де знайшов смерть. — До мешкання емер. учителя Йосифа Прокоповича в Роздолі пов. Жидачів добулися в ночі бандити і стероризувавши його, забрали суму 5.000 зол. і два золоті перстені. — У Дністрі під Заліщиками підчас поєння коня вода схопила 50-літнього Петра Милосевича із Семаковець разом з конем і возом. Коня врятували, але віжних утопився. — До мешкання вдови Естери Файнтух у Букачівцях добулися якісь злочинці і вбили її сокирою, мабуть задля грабунку. Поліція веде слідство.

— **Рі́жні вістки.** В Пилаві у Сх. Прусах згоріла велика фабрика рибних консерв, що переробляла денно 20 сотнарів шпротів і затруднювала 220 робітників. — У Москві помер у 75. р. життя проф. Григорій Грум-Гржимайло, один з визначних дослідників центральної Азії, Паміру і інших Монголії. — В Сараєві завалився старинний турецький мечет, побудований в 15 столітті. — В піску ріки Драви знайшли значний процент золота, яке почали експльоатувати. — У Стирії дався відчути сильний землетрус, який не спричинив більших шкід.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

„Клясичний Вечір" в українській гімназії. Фільольо'ічний кружок учнів державної гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі улаштував 1. березня ц. р. клясичний вечір у честь 2.000-ліття уродин Квінта Горація Фляккa. Прочитаєте „Клясичний Вечір" і стануть вам перед очима як живі: акузатівус кум інфінітіво, консекуціо темпорум, кармени, еподони й оди — й охота відійде до цього давно забутого добра... Подумаєте — і з дива не виходите, як мав діловий комітет учнів, їх учителів й дирекції школи відвагу дати імпрезу для учнів 23. II. ц. р. і повторити її вдруге для ширшої публики?! Підноситься куртина — хор учнів чуємо співає „Ад Меценатем". Це — думаєте — може й до мене — послухаю! Кінчить хор — бете знехоти браво і чуєте слова промови проф. Кузика Семена. Йде історія святкування, з Америки починаючи, по всьому світу, а тут росте величня, кута в криці постать римлянина-патріота Квінта Горація... Відкидаєте на бік профанум вульгус, і складаєте поклін великому духові клясичного Риму... „О ната ме кум" — співає гарним, чистим барітоновим голосом учень VII. кл. Лазурко. Римляни певно так цієї пісні не співали, але вона їм так подобалась, як і нам! Рецитують Еподон 7 „Кво, кво сцелесті руітіс" — Мир. Гурко по латині, Л. Кошик у перекладі А. Гординського з „Назустріч" по українськи, і люблються оба глибоким змістом пісні. Публика рухається, слухає, бе, плеще в долоні. З учнем Вол. Ярком ідемо вслід за Квінтом, переживаємо бурхливу молодість, працьовиті літа в Греції — і приходимо до Венусії, щоб по найвищій творчості в Одах з епікурейським спокоєм зложити 53-літнього Горація в могилу... Слухаємо дальше пісні „Вілес, ут альта" в композиції Е. Дуззінського, дует Жовнір—Крупа, рецитацій Буцика „Ад Делюм" в латинській і Лапичака в українській мові, в перекладі Зерова, бадьору пісню „О навіс референт" та збірну декламацію учнів Лазурка-Голембйовського, Жижка, Лапичака й Потічного. По кожній точці голосні оплески. Вечір усім подобався. Хор співає: „Гаудеамус ігітур, ювенес дум сумус!" Пригадалися юні дні, дні весни. Ми, вдоволені клясичним вечором, виходимо зі салі, як ювенес — дякуємо діректорі ет професорібус, що дали нам змогу пережити кілька приємних хвилин.

о. Я.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ. Ілюстрований журнал історії та побуту. Львів, березень 1926. Р. VIII. Ч. 3. Зміст: Микола Матіїв-Мельник: Михайлові Грушевському. — І. Петрович: Братання на фронті під Солькою. — Ф. Невестюк: У. С. С. — Теодор Марітчак: Останні дні II. Корпусу. — Юрій Липа: Галичани над морем. — Максим Бриншський: На маргінесі книжки „Генерал Тарнавський". — Інж. М. Скидан: Шлях Іго Галицького Корпусу в поході на Київ. — Постійна вистава мистецьких творів. — Теодор Марітчак: На переломі. — Бібліографія.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 5 (35) з 1. березня ц. р. Зміст: Виказ премій для передплатників. — Наша торговля і промисл та наше громадянство. — Поміж лібералізмом і етатизмом. — Чи домашній промисл або хатня праця потребує ремісничої карти. — Нові нафтові терени (Щось для наших капіталістів). — Кирило Чех: Було колись... (З історії синевідських купців-евреїв). — II. український господарський етап (Польська газета про наш Союз). — Каліцтво треба усунути. — Після карнавалу (мал. фейлетон Северка). — З життя фірм. — Податкові актуалії (д-р І. Гриців). — Ринок і ціни. — Нові видання. — Ріжні вісти, тощо.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, Львів березень 1936. Р. XV. — Ч. 157.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС Львів, неділя 1. березня 1936. Р. XVI. Ч. 9.

КАТОЛИЦЬКА АКЦІЯ, Львів, січень-березень 1936. Р. III. Ч. 1.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ, часопис Союзу Українського Сокільства за кордоном. Прага, січень-лютий 1936. Р. III. Ч. 1—2.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Львів, березень 1936. Р. VI. Ч. 53.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Старий Самбір.
7. III. Отаман Пісня.
8. III. Лев в Абісинії.
9. III. Німа теща.
10. III. Гори говорять.
Зі Старого Самбора іде театр до Добромиля і Перемишля.

Український Мол. Театр. „Заграва".

Коломия. 8. III., год. 3. попол. популярна вистава для селянства „Голгофта" (вдруге).

Великий Міський Театр.

Субота, 7. III. год. 8. веч. „Баль у Савою" з І. Кульчицькою.
Неділя, 8. III. год. 3.30 попол. „Вільдце лєді Віндермір".
Неділя, 8. III. год. 8. веч. „Баль у Савою" з І. Кульчицькою.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 7. III. год. 8. веч. „Трафіка пані Генералової".
Неділя, 8. III. год. 8. веч. „Трафіка пані Генералової".

Кіна.

АПОЛЬО: „Циганський барон" (на основі оперетки Ів. Штравса).
АТЛЯНТИК: „Капітан Блад" (Олівія Гевіленд і Ероль Флин).
ВАНДА: „Тарзан безбожний", „Пригоди пеховця".
ГРАЖИНА: „Китайські моря".
КАСІНО: „Бурлак вздл Волга".
КОЛІСЕЙ: „Тайна Церкву", ревія: „Все на маслі".
КОПЕРНИК: „Останні дні Помпеїв" і кольорова гротеска.
МАРУСЕНЬКА: „Шір-Гамірім" і додаток „Співаймо всі разом".
МІРАЖ: „Моє сонічко" (Шерлі Темпль) і „Місто духів" (Бастер Кітон).
МУЗА: „Його Екселенція шофер".
ПАН: „Анна Кареніна" з Гретою Гарбо.
ПАКС: „Секвоя" та кольоровий муз. додаток.
ПАЛЯС: „Його велике кохання".
РАЙ: „Недокінчена симфонія" з Мартою Еґерт.
СВІТ: „Недокінчена симфонія" з Мартою Еґерт.
СТИЛЬВЕ: „Напад на Конго" і ревія.
ТОН: „Бенгалі".
УТІХА: „За братову кривду" та ревія.
ХИМЕРА: „Той, що розбив банк у Монте Карльо".

Фотоплястікон.

(пл. Марійська 5.)

Бразилія.

Закордонне радіо.

Субота, 7. березня 1936.

Відень (506,8) 15.40 Концерт хору, 16.50 Вчимся нар. пісеньок, 19.10 Пісні й арії співає А. Швед, 19.50 Колись і тепер — попурі (спів, музика), **Прага** (470,2) 11.05 Концерт хору, 17.50 Святочна авд. з нагоди 86-ліття през. Масарика в нім. мові, **Париж** (1648) 12.00, 17.00 Легка музика, **Білгород** (437,3) 16.20 Моцартів квартет, 16.50 Спів, 18.30, 20.30 Нар. пісні, **Берлін** (356,7) 18.45 Музика, 20.10 Вечір орхестри, **Франкфурт** (251) 20.10 „Студент-прощак" оперетка Мілєкера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 15.10 Гайднові твори, 18.00 Нар. пісні й танки **Ляйпціг** (382.2) 8.30 Легка музика, 12.00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 13.15 Концерт. 15.15 Авд. для любителів скрипки. 18.30 Реґерові пісні вдсп. Кляйн (альт), 19.00 Камер. музика, **Міляно** (368,6) 11.30 „Ярмарок на дівчат" оп. Якобі. 22.00 Циг. музика, 17.15 Танк. музика, 20.35 Хор, **Рим** (420,8) 13.10 Оп. мельодії, 17.15 Квартет цитристів, 20.35 „Самсон і Даліля" оп. Сен Саенса.

Неділя, 8. березня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 12.50 Легка музика, 15.40 Форт. тріо на форт., скрипку, віольончелю, 17.45 Мельодія міста, розр. концерт, 22.20 Сонати на скр. і форт., **Брно** (325.4) 11.20 Концерт 17.30 Пісні, **Прага** (470.2) 9.10 Смичковий квартет, 20.50 Шведська музика, **Париж** (1648) 12.10, 14.00 Концерт, 19.30 Авдиція для молоді, 21.45 Театр, **Берлін** (356,7) 11.45 Свят. академія з Опери: „На спогад героїв", 18.30 Музика, 20.00 „Музична жертва" Баха, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30 Музика на сім муз. інструментів, 21.00 Мист. концерт, твори Г. Бутеріяна й К. Томаса, **Мінхен** (405,4) 14.45 Музика для кожного. 15.20 Пісні Шуберта, 19.15 Місячна соната ціс-моль Бетовена, **Будапешт** (549,1) 12.30 Орх. концерт, 15.50 Мадярські пісоньки, 18.45 Сальонова музика, 22.00 Циганська музика, **Міляно** (368,6) 20.35 „Сі" оп. Масканьї, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт, 22.00 Вокальний концерт.

Львівське радіо.

Субота, 7. березня 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Раннішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.25 Камер. концерт, 13.25 Домашнє господарство, 13.50 Концерт бажань з гр. пл., 14.30 Славні співаки у звуковику з гр. пл., 15.00 „Його шлюбна жінка" Ред. Кіплінга, 15.15 Польська морська торговля, 15.20 Біржа, 15.30 Дуети й пісоньки в супр. фортепіяну, 16.00 Лекція французької мови, 16.15 „Про скарб на Бакшті" виленська легенда для дітей, 16.45 Вся Польща співає, 17.50 Говорим про провінцію: Наші жалі до столиці, 18.00 Неаполітанські пісоньки в вик. В. Дзедушицького (тенор) у супр. фортепіяну, 18.15 Славні вальси у віртуозних парафразах, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Легка французька пісонька з гр. пл., 19.20 Реклям. концерт, 19,35, 19.40 Спорт. вістки, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Нічна ескапада, легка музична авдиція, 20.45 Вечірній денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Лодзь — столиця польського промислу, 21.30 Весела Сирена, 22.00 На свою нуту, концерт орх. співанки, 23.05 Сальон. музика у вик. орхестри.

Неділя, 8. березня 1936.

9.00 Раннішня авд., 10.00 Дж. Верді „Травіята" з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театральна всячина, 12.15 Музичний поранок у вик. симф. орхестри; у перерві Театр Уяви: „Сніг" Ст. Пшибишевського (фраґм.), 14.00 „Марійка" оповідання П. Гоявічинської, 14.20 Легкі пісоньки з гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Гутірка: Що це таке конституція, 15.25 Легка музика з гр. пл., 15.45 Про будучину сільської молоді, 16.00 Хвилина питань для старших дітей, 16.15 Концерт орхестри мандоліністів, 16.50 Актуальна господарська гутірка, 17.00 Рекламовий концерт, 17.25 Пяністи з гр. пл., 17.30 Концерт легкої музики; у перерві в год. 18.15 „Комедія про чоловіка, що оженився з німою" на осн. Ан. Франса. 19.45 Літературні новини, 20.00 Концерт солістів — фортепіян, віольончеля, 20.45 Виїмки з твор в Й. Пілсудського, 20.55 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Літаком понад Америкою, 21.45 Трансм. боксерського метчу Варшава-Брюсселя, 22.05 Спортові вістки, 22.10 Концерт орхестри, 22.50 Танок і спів із гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.23 і 3/4.

У Варшаві були такі курси: Бельгія 89.55, 89.73, 89.37, Голяндія 360.90, 361.62, 350.18, Льондон 26.21, 26.28, 26.14, Ню Йорк тел. 5.25 і 1/4, 5.26 і 1/2, 5.24. Осльо 131.75, 132.08, 131.42, Париж 35.01, 35.08, 34.94, Прага 21.96, 22.00, 21.92, Стокгольм 135.20, 135.53, 134.87. Швайцарія 173.30, 173.64, 172.96.

Банк Польський 94.00, 93.75 Стараховичі 35.00, 35.20.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від до
Овес Станд. І. не зад.	15.00—15.50
Овес Станд. І легко зад.	14.50—15.00
Овес Станд. II не зад.	14.50—15.00
Овес Станд. II а легко зад.	14.00—14.25

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6-го березня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльокового без опакування . .	2·70 зол.
1 кг. масла десерового в бочках враз з опакуванням	2.74·50 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·75 „
1 л. молока від 11. I. 1936	0·15 „
1 к. яєць	3·60 „

Тенденція на масло слаба, на молоко вдержана, на яйця вичікуюча.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. III. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курки мол. товсті без остріг І. кл.	0.95 зол.
Курки товсті з острогами І. кл.	0.90 „
Індики товсті І. кл.	1.05 „
Індички товсті І. кл.	1.15 „
Пантарки товсті І. кл.	1.20 „
Качки товщеві І. кл.	1.10 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.